

Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους (ΕΣΑΟΚ): Πορεία υλοποίησης

- ✓ Όραμα και πρωτοβουλία του ΠτΔ κ. Νίκου Αναστασιάδη
- ✓ Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου, Ιούλιος 2019
- ✓ Πρώτη φορά από ιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας

Δημοσιογραφική Διάσκεψη
Προεδρικό Μέγαρο, Λευκωσία
21 Μαρτίου 2022

Δράσεις με οριζόντιο / θεσμικό χαρακτήρα

- ✓ Ετοιμασία νομοσχεδίου «Περί Θεσπίσεως της Αρχής της Ορεινότητας και της Πολιτικής Ορεινών Περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας»
- ✓ Επέκταση της ΕΣΑΟΚ, ώστε να περιληφθούν και οι ορεινές κοινότητες των επαρχιών Πάφου, Λάρνακας και των λοιπών της επαρχίας Λευκωσίας και Λεμεσού
- ✓ Εκπόνηση και έγκριση νέας Δήλωσης Πολιτικής Τροόδου
- ✓ Ετοιμασία Νομοσχεδίου για αναγνώριση της Οικοτεχνίας
- ✓ Ετοιμασία Νομοσχεδίου για το Επισκέψιμο Πολυλειτουργικό Αγρόκτημα
- ✓ Εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την ΕΣΑΟΚ
- ✓ Ετοιμασία Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Περιοχής Τηλλυρίας

Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις

**Ενδεικτικές δράσεις
που αφορούν όλους τους τομείς**

Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια

➤ Νοσοκομείο Τροόδους:

- ✓ Παρεμβάσεις περιορισμένης κλίμακας
- ✓ Προκήρυξη Διαγωνισμού Οικονομοτεχνικής Μελέτης εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των κτηρίων του Νοσοκομείου Τροόδους και ανάπτυξης των περιβαλλόντων χώρων
- ✓ Αναβάθμιση υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών
- ✓ Δημιουργία Φυματιολογικής και Πνευμονολογικής Κλινικής

Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια

➤ Νοσοκομείο Τροόδους:

- ✓ Πρόσληψη καρδιολόγου, παθολόγου και παιδίατρου
- ✓ Εξασφάλιση νοσηλευτικού προσωπικού (13 νοσηλεύτές)
- ✓ Πλήρωση θέσεων για την 24/ωρη λειτουργία του Ακτινολογικού Τμήματος
- ✓ Σε εξέλιξη συνεντεύξεις για την 24/ωρη λειτουργία του κλινικού εργαστηρίου

➤ Σταθμοί ασθενοφόρων:

- ✓ Λειτουργία κι ενίσχυση υφιστάμενων Σταθμών Ασθενοφόρων (*Ευρύχου, Πάχνα Πεδουλάς και Μονιάτης*)
- ✓ Δημιουργία νέου Σταθμού Ασθενοφόρων (*Κάμπος*)

Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια

- ✓ Λειτουργία Περιφερειακών Κέντρων Υποστήριξης Ηλικιωμένων και Αναπήρων (*Φοινί, Παλαιχώρι*)
- ✓ Δημιουργία τεσσάρων Φυσιοθεραπευτηρίων (*Πέρα Πεδί, Λάνια, Άγιος Θεόδωρος Πιτσιλιάς, Καλοπαναγιώτης*)
- ✓ Δημιουργία Συμβουλευτικών Κέντρων (*Σύμπλεγμα Κοινοτήτων Σολέας, Πιτσιλιά Λευκωσίας και Ορεινά Θέρετρα*)
- ✓ Δημιουργία Βρεφοπαιδοκομικών Σταθμών (*Καλοπαναγιώτης, Πάχνα, Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου και Τριμίκλινη*)

Εκπαίδευση

- Ζώνη Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας Τροόδους
- Δημιουργία Προαιρετικών Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων (*Πάχνα, Κοράκου, Τριμίκλινη, Ασίνου*)
- Λειτουργία Θερινών Σχολείων (*Ευρύχου*)
- Δημιουργία Κλάδου Οινοποιίας - Αμπελουργίας (*Όμοδος*)
- Μετεξέλιξη Εμπορικής Σχολής Μιτσή Λεμύθου σε Οικονομική - Εμπορική Σχολή Ειδικού Ενδιαφέροντος
- Δημιουργία Κλάδου Γεωπονίας στο Λύκειο Σολέας (Σεπτέμβρης 2022, ανάλογα με το ενδιαφέρον των μαθητών)

Εκπαίδευση

- Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ψηφιακός εξοπλισμός
- Παραχώρηση χρόνου σε μικρά σχολεία και συμπλέγματα τάξεων
- Επεκτάσεις - βελτιώσεις σχολικών μονάδων
- Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής
- Προώθηση ορεινών αθλητικών δραστηριοτήτων (Αθλητικό Απόγευμα)
- Λειτουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (*Κοιλάνι*)
- Μελέτη διαμόρφωσης σχεδίου κινήτρων προέλκυσης ντόπιων και ξένων Πανεπιστημίων για την ίδρυση και λειτουργία τμημάτων ή/και σχολών στο Τρόδος

Έρευνα, Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

- Παράρτημα Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (Πλάτρες)
- Προγράμματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και κατάρτισης για την επιχειρηματικότητα, την τεχνολογία και την καινοτομία
- Ανάπτυξη, αναβάθμιση και περαιτέρω προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων πολιτών κι εργαζομένων
- Υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών
- Χρηματοδότηση για έρευνα και καινοτομία σε ορεινές περιοχές (RESTART)

Έρευνα, Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

- Ανάπτυξης νησίδων ελεύθερης πρόσβασης στο διαδίκτυο
- Σχέδιο Χορηγιών για ευρυζωνικές υπηρεσίες υπέρ υψηλής ταχύτητας (Gigabit) – αναμένεται να προκηρυχθεί εντός του 2022
- Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών υπέρ υψηλών ταχυτήτων, για κάλυψη των υπό-εξυπηρετούμενων περιοχών, με υποδομές πολύ υψηλής χωρητικότητας

Πολιτισμός

- ✓ Προβολή πολιτιστικών πόρων Τροόδους
- ✓ Συντήρηση, αποκατάσταση, αναβάθμιση και αξιοποίηση μνημείων
- ✓ Κυπριακό Αποθετήριο Ψηφιοποιημένης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- ✓ Πιλοτικό πρόγραμμα εκμάθησης υφαντικής στο *Γούρρι*
- ✓ Σχέδιο Επιχορήγησης επισκέψιμων εργαστηρίων χειροτεχνίας
- ✓ Πολιτιστικές διαδρομές
- ✓ Δίκτυο Ανοικτών Οικομουσείων
- ✓ Θεατρικές παραστάσεις κ.ά.

Νέο Πρότυπο Ορεινού Τουριστικού Προϊόντος Τροόδους

- Διαμόρφωση εμπειριών εμπλουτισμού του νέου τουριστικού προϊόντος Τροόδους
- Εφαρμογή καινοτόμου έργου «Heartland of Legends»: αυθεντική διαδρομή εμπειριών
- Δράσεις προσέλκυσης ομάδων ειδικών μορφών τουρισμού
- Εφαρμογή σχεδίου ανάδειξης, εγγύησης και προβολής των τοπικών πόρων, προϊόντων, υπηρεσιών, εμπειριών και δραστηριοτήτων
- Ένταξη επιχειρήσεων τουριστικού τομέα σε σύμφωνα συνεργασίας και ποιότητας (12 Σήματα Πιστοποίησης)
- Αναβάθμιση και ενίσχυση λειτουργίας ΕΤΑΠ Τροόδους
- Καταγραφή και αξιολόγηση διάφορων καταλυμάτων

Νέο Πρότυπο Ορεινού Τουριστικού Προϊόντος Τροόδους

- Εφαρμογή σχεδίου εκπαίδευσης και κατάρτισης (βιωσιμότητα επιχειρήσεων, ψηφιοποίηση και εξυπηρέτηση)
- Ενίσχυση τουριστικών επιχειρήσεων στα ορεινά
- Ολιστική ανάπτυξη Ορεινών Αθλητικών Θερέτρων
- Σειρά Σχεδίων και Επιχορηγήσεων, για: βιωματικά εργαστήρια χειροτεχνίας και οινογαστρονομίας, συνέδρια, αθλητικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ τοπικών προϊόντων, ενίσχυση εγχώριου τουρισμού, έργα τοπικού χαρακτήρα με τουριστική πτυχή, π.χ. Εργαστήρι Καλλιτεχνών στη Λάνια, κ.ά.
- Επιστημονική και Τεχνοοικονομική Μελέτη για τη δημιουργία του Οικομουσείου «Δασόεσσα»: Φύση - Πολιτισμός - Άθληση

Γεωργία - Περιβάλλον

- Πρόγραμμα 3PRO-TROODOS: ολοκληρωμένο σύστημα ανάπτυξης και προώθησης των προϊόντων Τροόδους
- Επενδυτικό Σχέδιο στήριξης του γεωργικού και κτηνοτροφικού τομέα
- Ενίσχυση και αναβάθμιση του ρόλου του κυβερνητικού μηχανισμού υποστήριξης της γεωργίας του Τροόδους
- Εγχειρίδιο για το νέο σύστημα γεωργικών εφαρμογών για συμβουλευτική στήριξη των αγροτών
- Ειδικό μέτρο για παλαιούς αμπελώνες με γηγενείς ποικιλίες σε υψόμετρο άνω των 900 μέτρων
- Ιστοσελίδα Τράπεζας Αγροτεμαχίων

Γεωργία - Περιβάλλον

- Δημιουργία δομών συνεργασίας παραγωγών (π.χ. Λαϊκή Αγορά Καρβουνά κ.ά.)
- Δικτύωση εξειδικευμένων ερευνητικών φορέων για την ανάπτυξη και μεταφορά της εφαρμοσμένης έρευνας στο Τρόδος
- **Διαχείριση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος:**
 - ✓ Δημιουργία Οργανισμού Διαχείρισης Προστατευόμενης περιοχής Τρόδους
 - ✓ Μέτρα διαχείρισης της βλάστησης στο Κρατικό Δάσος Τρόδους
 - ✓ Υλοποίηση μέτρων Πυροπροστασίας εντός κρατικών δασών
 - ✓ Πιλοτικό σχέδιο καθαρισμού και ανάδειξης Φουντουκόδασους στην Άλωνα κ.ά.

Γεωργία - Περιβάλλον

- Ολοκλήρωση κατασκευαστικών έργων Συστήματος Επεξεργασίας Λυμάτων στο *Απλίκι*
- Αναβάθμιση Συστήματος Επεξεργασίας Λυμάτων στον *Ασκά*
- Κατασκευή Συστήματος Επεξεργασίας Λυμάτων στον *Άγιο Ιωάννη Πιτσιλιάς*
- Κατασκευή Β΄ φάσης Αποχετευτικού Δικτύου *Κυπερούντας*
- Ανάπτυξη και λειτουργία Σταθμού Μεταφόρτωσης Αποβλήτων στη *Λινού*
- Εκσυγχρονισμός Συστήματος Διαχείρισης υδάτων *Κάμπου* και *Τσακίστρας*
- Ολοκλήρωση αρδευτικού έργου *Σολέας*
- Εφαρμογή συστήματος διαλογής στερεών αποβλήτων στην πηγή (*Ολοκληρωμένο Σχέδιο: εκστρατείες ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης, καθώς και παροχή εξοπλισμού κομποστοποίησης και ανακύκλωσης σε νοικοκυριά και κοινότητες*)

Ενίσχυση επιχειρηματικής δραστηριότητας

- Σχέδια Χορηγιών ειδικά για την ορεινή Κύπρο:
 - ✓ Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα και άλλων στοχευμένων οικονομικών δραστηριοτήτων
 - ✓ Δημιουργία, εκσυγχρονισμός και ψηφιακή αναβάθμιση μονάδων μεταποίησης ή/και εμπορίας γεωργικών προϊόντων
 - ✓ Ενίσχυση της νέας επιχειρηματικότητας
- Σειρά Προγραμμάτων Συμβουλευτικής & Mentoring Επιχειρήσεων
- Στήριξη επιχειρήσεων και εργατικού δυναμικού

Υποδομές συνδεσιμότητας και προσβασιμότητας

- Δρόμος Λεμεσού - Σαϊττά (Α΄ φάση: ολοκλήρωση τέλος 2023)
- Αυτοκινητόδρομος Αστρομερίτη - Ευρύχου (διαδικασία προσφορών, υπογραφή συμβολαίου φθινόπωρο 2022)
- Παρακαμπτήριος Πελενδρίου (προώθηση Β΄ φάσης εντός 2022)
- Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας - Παλαιχωρίου (προκήρυξη εντός 2022)
- Βελτιωτικά έργα και αναβάθμιση δρόμου Γεράσας - Καλού Χωριού
- Δρόμος Ερήμης - Ομόδους (τμήμα Καντού - Κυβίδων)
- Δρόμος Τριμίκλινη - Άγιος Μάμας - Καλό Χωριό
- Ετήσια βελτιωτικά έργα σε ορεινούς δρόμους
- Βελτίωση υποδομών σε στάσεις λεωφορείων

Ενίσχυση Αστυνομικών και Πυροσβεστικών Σταθμών

- ✓ Προσθήκες, μετατροπές και βελτιωτικά έργα στους Αστυνομικούς Σταθμούς *Κακοπετριάς, Κάμπου και Πλατρών*
- ✓ Μετεγκατάσταση Αστυνομικού Σταθμού *Καλού Χωριού* σε νέο κτήριο
- ✓ Αναβάθμιση Πυροσβεστικών Σταθμών *Μονιάτη και Ευρύχου*
- ✓ Προκήρυξη διαγωνισμού κατασκευής νέου κτηρίου Αστυνομικού Σταθμού *Λάνιας* (εντός 2022)
- ✓ Προκήρυξη διαγωνισμού κατασκευής νέου κτηρίου Πυροσβεστικού Σταθμού *Πάχνας* (εντός 2022)

Ενίσχυση Αστυνομικών και Πυροσβεστικών Κύπρου

- ✓ Προκήρυξη διαγωνισμού δημιουργίας Πυροσβεστικού Σταθμού Μαραθάσας, πλησίον της κοινότητας *Πεδουλά* (εντός 2022)
- ✓ Ανέγερση Υποσταθμού Πυροσβεστικής στις *Κυβίδες* (ολοκλήρωση Ιούνιο 2022)
- ✓ Προώθηση διαδικασιών κατασκευής ελικοδρομίου στη *Λινού* (Προκήρυξη διαγωνισμού τέλος 2022)
- ✓ Δωρεάν διασύνδεση Μνημείων UNESCO με το κεντρικό σύστημα ασφάλειας της Αστυνομίας

Ενεργειακή αναβάθμιση

- Σχέδια χρηματοδότησης ειδικά για την ορεινή Κύπρο:
 - ✓ Ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών (διπλάσια χορηγία προς οικίες που βρίσκονται σε ορεινές περιοχές)
 - ✓ Ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων και επιχειρήσεων
 - ✓ Ενεργειακή αναβάθμιση Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα
- Σχέδιο Virtual net-metering

Έργα Αναζωογόνησης και Υποδομής στις Κοινότητες

- Δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής (Λινού)
- Δημιουργία Αστροπαρατηρητηρίου (Αγρίδια)
- Δημιουργία «Σχολής Γαστρονομίας» (Μονιάτης)
- Αναπλάσεις και εξωραϊσμοί πυρήνων και άλλων χώρων των κοινοτήτων (Κοράκου, Άλωνα, Μονάγρι, Κυπερούντα, Καννάβια, Γούρρι, Καπηλειό, Αγία Ειρήνη)
- Λιθόστρωση κεντρικών δρόμων και δημιουργία χώρων στάθμευσης (Γούρρι)
- Κατασκευή μουσείου (Κατύδατα)
- Κατασκευή Βοτανικού Πάρκου και αθλητικών εγκαταστάσεων (Φασούλα)
- Συνέχιση εργασιών στο Κοινοτικό Πάρκο «Ζωνισμένοι» (Κυπερούντα)

Έργα Αναζωογόνησης και Υποδομής στις Κοινότητες

- Ανέγερσης Πολυκέντρων Νεολαίας και Κέντρου Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων (*Πάχνα, Κυπερούντα*)
- Δημιουργία γραφείων και κοινοτικού ιατρείου (*Καλοπαναγιώτης*)
- Αναπαλαιώσεις, ανακαινίσεις, μετατροπές, αποκαταστάσεις, επιδιορθώσεις και συντηρήσεις κοινοτικών κτηρίων (*Παλαιχώρι Μόρφου, Καννάβια, Μουτουλλάς, Καλοπαναγιώτης, Φλάσου, Άγιος Γεώργιος Συλίκου*)
- Εκτέλεση αντιπλημμυρικού έργου (*Λόφου*)
- Βελτίωση της ποιότητας του οδικού φωτισμού (εγκατάσταση λαμπτήρων LED)
- Ανέγερση Αίθουσας κοινοτικού διαλόγου (*Κοράκου*)
- Κατασκευή δημόσιων αποχωρητηρίων (*Όμοδος*)
- Κατασκευή ορθογωνικού οχετού και τοίχων (*Κοράκου*)

Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

- ✓ Εποπτεία και οριζόντιος συντονισμός κυβερνητικού μηχανισμού
- ✓ Στήριξη Κοινοτικών Αρχών και πολιτών
- ✓ Σύσταση Κέντρου Υποδοχής Πληθυσμού και εξυπηρέτησης του κοινού
- ✓ Ενημέρωση κοινού και προβολή έργου (ιστοσελίδα, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, εφαρμογή (app) «ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΕΣΑΟΚ ΤΡΟΟΔΟΥΣ»)
- ✓ Δημιουργία Πανεπιστημιακού Αγροκτήματος ΤΕΠΑΚ στη Λόφου
- ✓ Αξιοποίηση κτηριακών εγκαταστάσεων στον Άγιο Ιωάννη Πιτσιλιάς από το Τμήμα Καλών Τεχνών του ΤΕΠΑΚ

Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

- ✓ Δημιουργία Εκπαιδευτικού Κέντρου για τα Ραδιοτηλεοπτικά Μέσα, από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και το Κοινοτικό Συμβούλιο *Ευρύχου*
- ✓ Δημιουργία κατασκηνωτικού χώρου στη *Λόφου*, ενώ είναι σε εξέλιξη στο *Άρσος* και στη *Βάσα Κοιλανίου*. Εξεύρεση χώρου για την ΠΟΣΥΓΟΠΕΑ
- ✓ Δημιουργία Αθλητικού Μουσείου (*Άγιος Αμβρόσιος Λεμεσού*)
- ✓ Δημιουργία Μουσείου Λαογραφίας και Κατεχομένων «Μνήμες Πάχνας» (*Πάχνα*)
- ✓ Προώθηση δημιουργίας Βιωματικού Μουσείου Κυπριακού Παραμυθιού (*Κοιλάνι*)
- ✓ Δημιουργία δικτύου τουριστικών πολιτιστικών διαδρομών *Κουμανδαροχωρίων* (ΥφΤΟΥ - ΕΤΑΠ Λεμεσού)

Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

- ✓ Δημιουργία κινητού καταστήματος Cyta (Cyta mobile shop)
- ✓ Εφαρμογή Προγραμμάτων και δράσεων για Επαγγελματικό Προσανατολισμό, Συμβουλευτική και Επαγγελματική Αγωγή (ΥΣΕΑ και Hope for Children)
- ✓ Δημιουργία μηχανισμών στήριξης των κατοίκων των ορεινών περιοχών κατά τη διάρκεια του lockdown, λόγω πανδημίας
- ✓ Δημιουργία εμβολιαστικών κέντρων κατά της πανδημίας
- ✓ Στήριξη πυρόπληκτων ορεινών περιοχών
- ✓ Πραγματοποίηση εκπαιδευτικών ημερίδων και ενημερωτικών συγκεντρώσεων
- ✓ Υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών Τροόδους κ.ά.

**Ο σχεδιασμός έγινε πράξη και οι εξαγγελίες έγιναν έργα
για μια βιώσιμη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και ευημερία.
Για τα ορεινά του αύριο!**